

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 484/2023
05.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Властимир Јанковић, адвокат из ... и умешача на страни тужиле ББ из ..., чији је пуномоћник Зоран Филиповић, адвокат из ..., против тужених ВВ из ..., чији је пуномоћник Владимир Голубовић, адвокат из ... и ГГ из ..., чији је пуномоћник Славко Тодоровић, адвокат из ..., ради извршења уговорне обавезе, одлучујући о ревизијама тужиле и туженог ВВ, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1946/22 од 08.09.2022. године, у седници одржаној 05.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1946/22 од 08.09.2022. године, у делу става првог изреке којим је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 45109/20 од 11.12.2020. године у ставу четвртом изреке, као и одлуке о трошковима поступка.

ОДБАЦУЈУ СЕ као недозвољене, ревизије тужиле и туженог ВВ изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1946/22 од 08.09.2022. године, у преосталом делу.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 45109/20 од 11.12.2020. године, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе истакнуто поднеском тужиле од 16.03.2017. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле и тужени ВВ обавезан да тужиљи на име дуга исплати износ од 32.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле у делу којим је тражила да се обавезе тужени ВВ да тужиљи исплати износ од још 9.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле у делу којим је тражила да се тужена ГГ, као правни следбеник сада пок. ДД из ..., обавезе да тужиљи солидарно са туженим ВВ исплати износ од 41.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом петим изреке, одбачена је тужба у делу којим је тужилца тражила да се

тужени солидарно обавезу да јој на износ од 41.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС исплате камату у висини референтне каматне стопе Европске Централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена. Ставом шестим изреке, тужени ВВ је обавезан да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 848.681,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом седмим изреке, одбијен је захтев тужиље за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова парничног поступка од дана пресуђења до дана наступања услова за извршење.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1946/22 од 08.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијене су жалбе тужиље и туженог ВВ и потврђена је првостепена пресуда у ставовима првом, другом, трећем, четвртном и петом изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу шестом изреке првостепене пресуде, тако што је тужени ВВ обавезан да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 684.950,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља и тужени ВВ су благовремено изјавили ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, тужиља побијајући је у делу којим је потврђена првостепена пресуда у ставовима трећем, четвртном и петом изреке, а тужени побијајући је у делу којим је потврђена првостепена пресуда у обавезујућем делу (став други изреке) и у ставу првом изреке.

Тужиља и тужени су поднели одговоре на ревизију, не захтевајући накнаду за трошкове њиховог састава.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), па је нашао да ревизија тужиље није основана (у делу става првог изреке којим је потврђена првостепена пресуда у ставу четвртном изреке).

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нема пропуста у примени одредаба ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је као купац са туженим ВВ и сада пок. ДД (чији је правни следбеник тужена ГГ) као продавцима закључила уговор о купопродаји непокретности, који је оверен пред Трећим општинским судом у Београду под Ов.бр. 2732/2005 од 14.06.2005. године. Предмет уговора је непокретност – кућа која се налази у Београду у ул. ... бр. ..., улична десно од улаза, која се састоји од једнособног стана – први десно и једнособног стана – други десно, саграђена на кп.бр. ..., уписана ЗКУЛ .. КО ... . Продавци су, у тренутку закључења уговора, били уписани као сувласници непокретности у земљишним књигама, са обимом удела по ½, а на предметној непокретности биле су уписане две хипотеке у корист хипотекарних поверилаца и то: ЂЂ (уписана 1995. године на основу решења Дн 9200/95, ради обезбеђења потраживања од 24.650 ДЕМ према ЕЕ) и ББ, овде умешача на страни тужиље (уписана 2004. године на основу решења Дн 15640/04, ради обезбеђења

потраживања од 60.000 евра према туженом ВВ). Преговоре око куповине куће је водио супруг тужиље са туженим ВВ са којим је раније пословно сарађивао. Тужиља се у земљишним књигама укњижила као власник предметне непокретности.

Утврђено је да је тужиља поднела тужбу против ББ, ради утврђења да није правно ваљана хипотека уписана у теретном листу предметне непокретности за износ од 60.000 евра, те да се наложи брисање хипотеке, а који поступак је правноснажно окончан пресудом Првог основног суда у Београду П 64040/10 од 07.12.2010. године којом је делимично усвојен тужбени захтев тужиље и утврђено да није правно ваљана хипотека уписана у теретном листу у корист ББ у делу за износ од 30.000 евра, на предметној непокретности, власништво тужиље, која је уписана 27.07.2004. године решењем Дн 15640/2004, те је наложено њено брисање за износ од 30.000 евра и успостављање пређашњег стања, док је одбијен тужбени захтев у делу којим је тражила да се утврди да није правно ваљана укњижба хипотеке за износ од још 30.000 евра у корист ББ. ББ је поднео тужбу против овде тужиље, ради утврђења постојања потраживања у износу од 60.000 евра, које је обезбеђено хипотеком на наведеној непокретности. Правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П 688/15 од 30.11.2015. године усвојен је његов тужбени захтев и утврђено потраживање у износу од 30.000 евра обезбеђено хипотеком на наведеној непокретности, док је одбијен тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се обавезе овде тужиља да му исплати износ од 30.000 евра са припадајућом каматом. Тужба је повучена у делу захтева за 30.000 евра са припадајућом каматом. Тужиља је по основу дуга за уписане хипотеке 01.10.2016. године уплатила на девизни рачун ББ 32.500 евра, а на девизни рачун ЂЂ 9.000 евра, након чега су они истог дана тужиљи дали сагласност да може брисати хипотеке на предметној непокретности. Утврђено је да је тужиљи и њеном супругу у тренутку закључења предметног уговора о купопродаји било познато да су на наведеној непокретности биле уписане две хипотеке, те да није постојао договор тужиље са туженим и сада пок. ДД, о томе да је тужиља прихватила да купи предметну непокретност оптерећену хипотекама, односно да је преузела обавезу да исплати дуг према ББ.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом одредбе члана 508. Закона о облигационим односима (ЗОО) нашли да се у конкретном случају не могу применити правила о евикцији, односно да не може постојати одговорност туженог ВВ и тужене ГГ, као правног следбеника сада пок. ДД из уговора о купопродаји од 14.06.2005. године, у смислу одредбе члана 4, којим је прописана одговорност продаваца за правне недостатке продате ствари, будући да је тужиља у тренутку закључења наведеног уговора била упозната са чињеницом да су на предметној кући постојале две хипотеке и са тиме се прећутно сагласила. Такође, нижестепени судови су правилном применом материјалног права из одредби члана 28. Закона о хипотеци и 300. ЗОО оценили да постоји обавеза туженог да тужиљи на име дуга исплати износ од 32.500 евра у динарској противвредности, с обзиром на то да је тужиља 01.10.2016. године, исплатила овде умешачу на страни тужиље као хипотекарном повериоцу 32.500 евра, закључивши да је суброгацијом стекла право да од туженог потражује исплату наведеног износа који је он, као лице због чијег дуга је установљена хипотека на предметној непокретности коју је тужиља купила, био дужан да врати овде умешачу на страни тужиље и туженог обавезали на исплату наведеног износа. Одбијен је тужбени захтев у односу на овог туженог за износ од још 9.000 евра уз закључак да тужени за тај износ није пасивно легитимисан будући да је наведени износ представљао дуг ЕЕ, према ЂЂ, обезбеђен хипотеком на наведеној

непокретности, установљеној 1995. године, дакле знатно пре него што су тужени ВВ и сада пок. ДД постали сувласници исте. Из наведених разлога, услед недостатка пасивне легитимације тужене ГГ, као правног следбеник сада пок. ДД, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужила тражила да се тужена обавезе да јој солидарно са туженим исплати износ од 41.500 евра, закључивши да тужила има право да исплаћене износе хипотекарног дуга потражује само од дужника због чијих дуговања су утврђене хипотеке на наведеној непокретности, што није био правни претходник тужене, па самим тим ни тужена није пасивно легитимисана.

По оцени Врховног суда неосновано се наводима ревизије тужиле побијају нижестепене пресуде због погрешне примене материјалног права.

Одредбом члана 508. став 1. ЗОО прописано је да продавац одговара ако на продатој ствари постоји неко право трећег које искључује, умањује или ограничава купчево право, а о чијем постојању купац није обавештен, нити је пристао да узме ствар оптерећену тим правом.

По оцени Врховног суда правилно су нижестепени судови оценили основаност тужбеног захтева у односу на тужену, по основу одговорности првобитно туженог и правног претходника тужене сада пок. ДД за правне недостатке јер у смислу члана 508. став 1. ЗОО, о овом виду одговорности (заштита од евикције) може бити речи само у случају да купац није обавештен о постојању неког права трећег које искључује, умањује или ограничава његово право, што у конкретном случају није ситуација. Према чињеничном утврђењу произилази да је тужила у тренутку закључења уговора о купопродаји од 14.06.2005. године била упозната са чињеницом да су на предметној кући коју је купила од туженог ВВ и сада пок. ДД постојале две хипотеке и са тиме се прећутно сагласила. Стога је правилно другостепени суд применио материјално право када је закључио да тужена није пасивно легитимисана за учешће у овом спору.

Наиме, стварна легитимација у парници представља материјалноправни однос странака према предмету спора, односно према праву за чију је заштиту парница покренута. Тужилац је активно легитимисан ако је носилац права које је предмет спора, а тужени је пасивно легитимисан ако на њему лежи обавеза која одговара тужиочевом праву. Како тужила има право да исплаћене износе хипотекарног дуга потражује само од дужника због чијих дуговања су утврђене хипотеке на наведеној непокретности, па како хипотекарни дужник ни у погледу износа од 32.500 евра, као ни износа од 9.000 евра није био правни претходник тужене, сада пок. ДД, то самим тим тужена није пасивно легитимисана у погледу наведених потраживања тужиле у овој правној ствари. Стога су правилно нижестепени судови одбили тужбени захтев у односу на тужену.

Неосновано се ревизијом тужиле оспорава оцена доказа, јер се тиме на посредан начин оспорава правилност утврђених чињеница, а што није дозвољен ревизијски разлог сходно члану 407. став 2. ЗПП. Осим тога, тужила у ревизији понавља жалбене наводе о којима се другостепени суд детаљно и јасно изјаснио.

Правилна је и одлука о трошковима поступка донета применом чланова 153, 154. и 165. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке, применом члана 414. став 1. ЗПП.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. у вези члана 420. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија тужиље и туженог није дозвољена (у осталом делу).

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради извршења уговорне обавезе поднета је 28.03.2006. године, а поднеском од 16.03.2017. године тужба је преиначена повећањем захтева. Вредност побијаног дела правноснажне пресуде у односу на тужиљу је 9.000 евра а у односу на туженог је 32.500 евра. Овај износ, према средњем курсу НБС на дан преиначења тужбе, представљају динарску против-вредност испод 40.000 евра.

Имајући у виду да се ради о имовинскоправном спору у коме се тужбени захтев односи на новчано потраживање, у коме вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра према средњем курсу Народне банке Србије на дан преиначења тужбе, то је Врховни суд нашао да ревизије тужиље и туженог нису дозвољене, применом члана 403. став 3. ЗПП.

Чланом 420. став 1. ЗПП прописано је да странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан. Према одредби става 2. овог члана ревизија против решења из става 1. овог члана није дозвољена у споровима у којима не би била дозвољена ревизија против правноснажне пресуде, док је ставом 3. истог члана прописано је да је ревизија увек дозвољена против решења другостепеног суда којим се изјављена жалба одбацује, односно којим се потврђује решење првостепеног суда о одбацивању жалбе изјављене против првостепене пресуде, у делу којим је одлучено о главној ствари.

Када је за изјављивање ревизије меродавна вредност предмета спора, на основу члана 28. став 1. ЗПП, узима се само вредност главног захтева, док се према ставу 2. истог члана, камате, уговорна казна и остала споредна тражења, као и парнични трошкови не узимају у обзир ако не чине главни дуг.

Према томе, под главним захтевом у смислу наведеног члана подразумева се захтев странке због кога се поступак води, док се споредним тражењем сматрају захтеви странке који се истичу поводом или са главним захтевом, односно потраживања акцесорне природе у односу на главни захтев. Споредна тражења се узимају у обзир само када се траже као главно потраживање и тада се према том потраживању одређује вредност предмета спора.

У конкретном случају, тужиља и тужени су изјавили ревизију против става првог изреке другостепене пресуде у делу којим је одбијена жалба парничних странака и то: тужиља у делу којим је потврђена првостепена пресуда у ставу петом изреке - одлука о камати на главно потраживање, дакле против одлуке којим је одлучено о

споредном тражењу које не чини главни захтев. Тужени (осим у делу којим је потврђена првостепена пресуда у обавезујућем делу) у делу којим је потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке – којим је дозвољено објективно преиначење тужбе истакнуто поднеском тужиље од 16.03.2017. године, против ког решења ревизија није дозвољена јер се тим решењем поступак правноснажно не окончава у смислу одредбе члана 420. став 1. ЗПП, као ни у обавезујућем делу одлуке. Имајући у виду наведено ревизије тужиље у преосталом делу и туженог нису дозвољене.

На основу изнетог, применом члана 413. у вези члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП у вези члана 420. ставови 1, 2. и 3. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић